
Stortingshøring om statsbudsjettet: Legeforeningen ber regjeringen omprioritere

AKTUELT I FORENINGEN

TOR MARTIN NILSEN

tor.martin.nilsen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

– Legeforeningen har tidligere gitt regjeringen honnør for å prioritere helse, men i statsbudsjettet for 2020 er helsesatsingen fraværende.

BER POLITIKERNE SATSE: Kristin Kornelia Utne (fra venstre) og Marit Hermansen etterlyser økte bevilgninger til helsetjenesten. Foto: Tor Martin Nilsen

Det var den klare beskjeden da president Marit Hermansen fikk ordet under helse- og omsorgskomiteens høring om statsbudsjettet. Hun stilte i Stortinget sammen med Kristin Kornelia Utne, leder i Yngre legers forening.

– Befolkningen setter sin lit til en god offentlig helsetjeneste. Ved å underfinansiere den over tid, vil denne tilliten svekkes. Vi peker på tre store områder som det haster å satse på, nå som dere har muligheten til å omprioritere, sa Hermansen til komiteen.

Ingen tiltak for fastlegekrisen

Det er ikke lenger uenighet om kriseforståelsen i fastlegeordningen. Statsbudsjettets beskrivelse av krisen er bekreftet fra flere hold, senest i evalueringsrapporten fra EY og Vista Analyse. Likevel skorter det på tiltakene i regjeringens statsbudsjett for 2020.

– Med statsbudsjettets mangelfulle satsing på fastlegeordningen, skyver regjeringen de nødvendige tiltakene frem til handlingsplanen våren 2020. Det er 10 ledige fastlegehemler i Mo i Rana, fem ledige i Halden, og storbyer som Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand sliter. Vi kan allerede nå starte en nasjonal satsing som sikrer likeverdig tilgang over hele landet, med flere fastleger og kortere lister, fortsatte Hermansen.

Hun pekte på at regjeringen med små grep kan frigjøre midler til helsesektoren.

– Dersom økningen i tobakk- og alkoholavgiftene justeres i takt med inntektsøkningen på 3,6 prosent, vil dette alene frigjøre mer enn 700 millioner kroner til andre viktige formål. Det er en vinn-vinn-situasjon for folkehelsen og helsetjenestene hvis disse midlene tilbakeføres til sektoren.

38 nye LIS1 er en forsiktig start

Neste års statsbudsjett inneholder finansiering av totalt 38 nye LIS1-stillinger, med oppstart i 2021. Dette vil bøte på det store behovet etter spesialister, men er langt fra nok. Helsedirektoratets rapport fra januar i år støtter Legeforeningens standpunkt om 200 nye LIS1-stillinger årlig.

– Vi vil gi honnør til Helse Nord som lyser ut 19 nye LIS1-stillinger det neste året, men det sier seg selv at dette er for lite og at det kommer for sent. De store regionsykehusene må ta et større ansvar. Det henger ikke på greip at Helse Møre og Romsdal tar imot 43 LIS1, mens Oslo universitetssykehus, landets største, tar imot 15. Med dagens situasjon vil det i 2030 være minst 2 500 leger som ikke får startet sin spesialisering. Helsetjenesten roper etter leger, og vi trenger 200 LIS1-stillinger nå, sa Kristin Kornelia Utne.

Sykehusbudsjettet må skjermes og styrkes

Gapet mellom investeringer i sykehusene og hva politikere og sykehusledere forventer av helsepersonell, øker. Legeforeningen mener ABE-reformens (avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen) effektiviseringskrav er lite treffsikre. Reformen fører til nedskjæringer på avdelinger som burde vært styrket.

– Norges investeringer i helse er moderate sammenlignet med land med tilsvarende høyt inntektsnivå. Det stadig krympende handlingsrommet sykehusene har fått de siste fire årene, får konsekvenser og flere sykehusdirektører tør nå å melde fra om dette. Samtidig vet vi at nye, dyre legemidler må finansieres over drift. Dette er beløp som bare vil øke fremover, i takt med den medisinske utviklingen, sa Utne og la til:

– Det samme gjelder økte rentekostnader på investeringer fra 2018. Med ABE-reformens effektiviseringskrav, får vi altså doble effektiviseringskrav. Disse osthøvelkuttene er feil medisin. Sykehusbudsjettet må skjermes og styrkes, avsluttet Utne.

Publisert: 18. november 2019. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. januar 2026.